

Per un feminisme de fraies de tèrra

Aguest an que deisham tà darrèr, mès qu'encara rosigam, mos a imposat a fòrça de nosates guardar era vida a trauès d'ua hièstra; a d'outes tantes, adaptar-mos sense remèdi as mesures urbanes-centriques que s'an pensat enes e entàs granes ciutats. Era primauera s'apròpe e seguim en ua pandemia que s'a emportat massa vides que non tornaràn cap, e qu'a accentuat mès era crisi, era precarietat e era manca de servicis ena que viuem. Li a calgut vier a un virus entà demostrar qu'aguest sistèma que non orbite ath torn dera vida e en que mos trobam atrapades non ei sostenible, e que sonque ei eth començament e agravament d'outes crisis e pandemies. Ad aguesta emergéncia climatica, en aguesti darrèri tempsi s'an junhut era emergéncia social e sanitària, e non podem començar aguest manifèst sense portar acieu a totes es persones as qu'eth virus e eth sistèma an pataquejat.

Dilhèu pogam quèir en error de pensar qu'es mots pas son capables de guaire. Mès nosates pensam que contunhen d'èster importants. Maugrat era incertitud e era dolor, es nòsti mots son tanben ecosistèmes de pensaments e accions que non existissen en d'auti lòcs. Gràcies ada eri podem veir eth mon, hèr part d'eth, reimaginar e hèr possible pensar e creir en d'auti futurs dehòra d'aguest sistèma.

Fraia, aguest 2021 non gesseram entath carrèr coma d'auti ans. Seram separades per ua distància que mos a panat es punets, es abraçades que portam un an sense sénter, e aguesti sorires qu'an amagat es mascaretas. Pr'amor d'açò, enguan qu'es places seràn mès uedes que jamès, vos convidam a liéger aguesti mots, a hèr-les vòsti, enes balcones, enes larèrs, e deishar qu'eth hum des tumeneges s'encargue de júnher es nòstes votzes, qu'eth vent les hèsque arribar plan luenh.

Aguest 8 de març non podem deishar d'auçar era nòsta votz coma hemnes ruraus. Pr'amor qu'era pandemia tanben a portat menutes de lucidesa; menutes enes qu'auem vist coma era pròpria ciutadania s'organizaue e s'encargaue d'aquerò a çò qu'es politiques publiques non an pas volut arribar, pr'amor que non an estat pas ara nautor ne an estat sufisentes. Per açò volem dar-vos es gràcies: per ensenhar-mos que d'outes formes de convíuer e de supòrt mutuau son possibles.

Gràcies ad aguestes hemnes productores e pensaires, que des de baish s'an organizat entà qu'es sues neurituds locals e de proximitat podessen arribar enquia totes es cases. Mos rebrembam especiuament d'iniciatiues coma SOS Pagesia, e de totes es jornalères migrantes qu'est an passat se demorèren atrapades laguens des nòstes termières, en un país que non ère eth sòn, luenh des sues familhes e en ues condicions fòrça luenh de poder aperar-se dignes.

Tanben de totes aqueres personas trabalhadores en sector agricòla e pagés que se contagiaren de covid-19 pendent era primauera e er estiu passat a causa des condicions infraumanes enes que trabalhauen e viuïen, en tot méter de manifèst un sistèma de produccion intensiua que se sosten a basa de non respectar es drets umans mèns basics, ne eth benèster animau, ne es recorsi naturaús ne eth territòri que mos sostien.

Gràcies a totes aquestes hemnes que non dèishen ne un solet dia de suenhar deth sòn bestiau, dera tèrra, de preservar es nòstes races autoctònes e semes locaux, en tot mantier es nòsti ecosistèmes e era sua biodiversitat. Ne eth virus ne es granes nheuades d'aguest iuèrn an artenhut a arturar-les. Pr'amor que, s'es nòsti mieis ruraús non son pas zònes catastrofiques, ei gràcies ara sua porfiança e eth sòn trabalh altruïsta, qu'era majoritat des còps contunhe d'èster invisible e non arreconeishut.

Enguan auem demorat mèns orfes que jamès per colpa d'aguest virus. Auem perdut a fòrça personas qu'estimauem: que formauen part dera nòsta familha, des nòstes amistats, complices en dia a dia... E, sustot, auem perdut aquesta grana sabença que s'amague enes uelhs e enes mans de tantes hemnes ruraús d'edat auançada. Ua coneishença dera tèrra, deth miei que mos entornege, eretat des mair-sénhers des mair-sénhers des sues mair-sénhers, qu'ara surveilharàn es flors e es pèires, e que damb eres s'en a anat entà tostep.

Tanben se n'an anat damb eres fòrça mots que ja jamès tornaràn. Quauqui uns, damb astre, auràn demorat amassats enes huelhes de quauque diccionari locau, en tot demorar a que quauquarrés le treigue eth povàs. Pr'amor que non podem cap desbrembar tanpòc era riquesa lingüística qu'an sauvat es hemnes ruraús, en tot dar nòm a toti es elements que mos entornegen, e qu'aué auem gràcies ada eres eth bonastre de poder seguir a escotar ua grana varietat de lengües e accents que hèn unics e diuersi es nòsti mieis ruraús. Darrèr dera lengua e deth mot i a formes de vida e ligams meravelhosi e unics.

Tanpòc desbrembam a totes es hemnes que se ven discriminades pera sua diuersitat e des nòstes fraies trans. Non podem cap desbrembar aquestes hemnes que parlen e ven damb es sues mans, ne es hemnes que caminen a d'auti ritmes. Es hemnes ruraús damb patiments e malèsters emocionaus, d'aqueres damb capacitats diferentes. Dites hòles, dites estranhes, dites andicapades. Soslinhades per èster desparières. Doblement desbrembades e doblament afectades pera pandemia.

Totes èm desparières,

e totes,

amassa,

damb es nòstes diuersitats, sauvam es nòsti mieis ruraus. Les aumplim de vida e mos entortilham entà seguir tà deuant, en tot desbrembar-mos d'aguesti mots que comencen per “des” e que tant agraden as mejans de comunicacion.

Didíem qu'era pandemia mos a panat es abraçades, mès auem teishut mès hilats que jamès entà suplir aguesta manca de servicis qu'an estat agravadi pera pandemia. En tot organizar-mos entà amiar neurituds tàs qui non podien gèsser des sues cases, en tot visitar as qui non podien veir as sues familhaus per èster luenh, e en tot dedicar mès temps que jamès a suenhar as qu'auem apròp.

En aguesti tempsi malaisidi, a fòrça hemnes les a calgut combinar es trabalhs en camp, d'outes eth teletrabalh, d'outes an seguit ath pè deth canon enes centres de salut; damb èster mèstres, suenhadores, infermières... en tot auer d'èster disponibles entàs auti tot eth temps.

Auem sentut de forma constanta qu'auem fòrça bonur de víuer en un pòble, pr'amor qu'auem contacte dirècte damb era natura. Mès çò qu'arrés ve ei qu'ací es servicis basics s'an vist amendridi per partida dobla; uns servicis que ja èren escassi e qu'en fòrça casi an desapareishut. Damb eth virus coma pretèxe s'an barrat centres de dia e minjadors, e s'a redusit er orari de fòrça escòles mairaus e d'auti espacis dedicadi as suenhs. Ath delà, a fòrça families les a calgut trèir des residències ara sua gent grana per paur a que se contagiessen, en tot trobar-se fòrça hemnes sense d'auta alternatiua qu'auer d'apariar-s'ac entà poder conciliar es sòns trabalhs damb eth suenh des sòns familhaus depenenti.

Mos rebrembam tanben de totes es companhes qu'an sofrít ERTES, o que les a calgut barrar es sòns negòcis pera crisi derivada dera pandemia. Auem vist com, pendent longtemps, es administracions an impulsat enes zònes ruraus eth torisme coma (quasi) unica hònt d'ingrèssi. Enguan era pandemia a hèt que fòrça families deth miei rrau dedicades ath torisme ac passen reauments mau e non agen d'outes opcions.

Era pandemia a accentuat, mès que jamès, era henerecla digitau. En un an en qu'eth teletrabalh a subergessut en nòste país, mos auem trobat que, deth temmps qu'enes granes ciutats arribe ja eth 5G, en fòrça des nòsti pòbles non i a ne banda ampla. Auem incorporat eth mot «teletrabalh» ara nòsta rutina, e entà fòrça mejans e administracions s'a convertit en panacèa e sauvacion des nòsti mieis ruraus. Nosates aué volem reivindicar eth terratrabalh. Volem contunhar

de lutar per auer accés ara tèrra e a un abitatge digne en miei ruraus. Volem que s'ajuden e se faciliten es produccions agroecologicas e extensivas que son estacades ath territòri, en tot produsir neurtuds de nauta valor environamentau, en tot crear un ligam unic entre persona, animau, seme e tèrra. Volem dignitat e dreiti entàs personas migrantes que trabalhen enes nòsti camps. Volem es servicis publics de qualitat que mos meritam.

Lèu tornarà era primavera.

Es nòsti camps ja luden ua color verda que mos hè a pensar en un aute deman. Non impòrte çò que vengue, pr'amor que seguirem amassa en tot plantar cara as desfortunes. Pr'amor que n'aguest virus a arrenhut a uedar eth nòste territòri. Seguim amassa deuant dera pandemia. Contunham de júnher es nòsti pòbles en tot tèisher hilats e ligams, damb es nòstes mans tinturades pera color dera tèrra. E demoram acieu ena tèrra e conjugam eth vèrb «aterrenhar», un mot deth nòrd que mos retorne era esperança e era lum. Signifique veir e caushigar era tèrra de nau dempús dera nhèu, non sonque nosates, mès tanben es animaus, que tornen dempús des granes nheuades a alimentar-se des peisheus. Sabem que lèu poderam tacar-mos es mans de tèrra, totes amassa; guardar-mos, e arridolar.

Per un feminisme de totes,

per un feminisme de fraies de tèrra.

*Era ilustracion ei d'[Eva Piay](#). Podetz descargar-la [aciu](#).

**Aguest Manifèst siguec escrit per Lucía López Marco e María Sánchez. Gràcies as conselhs e aportacions de Celsa Peitado, Ana Pinto, Blanca Cases, Patricia Dopazo, Mentxu Ramilo, Karina Rocha, Elisa Oteros e Elena Medel. E a tantes qu'auetz hèt a arribar es vòstes aportacions.)

***Aguest manifèst a estat arrevirat ar occitan per Mireia Boya Busquet.